Cena pojedyńczego numeru 10 groszy

Dzisiejszy numer zawiera 4 strony.

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnoszeniem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10–12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków, budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-łam. w wiadomościach potocznych 80 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

NR. 13 8 | Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, czwartek dnia 22 listopada 1934 r. | Rok XV

„PRACY I CHLEBA!"

Pochód głodnych przeszedł ulicami Nancy

Paryż. Bezrobotni z zagłębia metalurgicznego „Nouva", „Maisons" i „Chaligny" w liczbie około 3.000 osób zorganizowali onegdaj „pochód głodnych" do Nancy. W pochodzie niesiono transparenty z napisami: „Pracy i chleba!" Po przybyciu do Nancy, gdzie w domu ludowym wygłoszono szereg przemówień, delegacja bezrobotnych udała się do prefektury celem złożenia swoich postulatów. Manifestacja odbyła się bez żadnych incydentów.

Dwa miljony ofiar w ciągu 6 lat

W latach 1917-1923 zginęło ogółem w Rosji 1.761.065 osób. Są to wszystko ofiary teroru, stosowanego przez czerwonych władców Sowietów. Powyższa liczba obejmuje: 25 biskupów, 1.215 kapłanów, 6.575 nauczycieli, 8.800 lekarzy, 54.850 oficerów, 260,000 żołnierzy, 10.500 policjantów, 448.000 żandarmów, 19,850 urzędników, 344.250 pracowników umysłowych, 815.000 chłopów, 192,000 robotników. Bilans powyższy jest nader wymowny, jeżeli chodzi o wykazanie „humanitaryzmu" sowieckiego, o co tak gorliwie zabiegają w ostatnich czasach przyjaciele systemu bolszewickiego.

100 górników żywcem zasypanych

Szanghaj. Według doniesień prasy, w kopalni węgla w pobliżu Fu-Szan w Mandżurji nastąpił wybuch, w którego następstwie około 100 górników zostało zasypanych. Podjęta niezwłocznie akcja ratunkowa dotychczas nie doprowadziła do żadnych rezultatów.

Wojna w Ameryce

Paragwajskie ministerstwo wojny komunikuje, że podczas ataku i zdobycia Elcarmenu rozbito kilka pułków boliwijskich. Do niewoli dostało się 7 tysięcy żołnierzy. Zdobyto 8 armat i olbrzymi materjał wojenny.

Piorun zabił 61 osób

W Clarksbury (przylądek Dobrej Nadziei) piorun wpadł do izby, w której przebywało kilkudziesięciu tubylców, zabijając 61 osób.

TAJEMNICZE SAMOLOTY

Oslo. W roku ubiegłym pojawiały się u północnych brzegów Norwegji tajemnicze samoloty, niewiadomego pochodzenia, wysyłające niezrozumiałą sygnalizację. Obecnie wizyty te powtórzyły się. Zdaniem pisma „Tidens Tegn" są to samoloty japońskie, działające za pośrednictwem organizacji znajdującej się w Finlandji.

PERŁY NA SACHALINIE

Moskwa. Na rzecze Tyni (wyspa Sachalin) znaleziono wielkie zbiorowiska muszel perłowych na przestrzeni zgórą 100 klm. Ilość skorupiaków, zawierających drobne perły dochodzi miejscami do 40 na metr kwadratowy.

W 4 DNI PRZEZ ATLANTYK.

Nowy Jork. Parowiec „Bremen" linji North German Lloyd ustanowił nowy rekord dla przejazdu przez północny Atlantyk, odbywszy drogę z Cherbourga do Nowego Jorku w przeciągu czterech dni, 14 godzin i 27 min.

Przeciętna szybkość wynosiła 50,4 kilometrów na godzinę.

Harcerstwo do Pana Wojewody Pomorskiego Kirtiklisa

Zjazd drużynowych chorągwi pomorskiej harcerzy w Chojnicach przesłali P. Wojewodzie Pomorskiemu Kirtiklisowi depeszę z wyrazami czci i hołdu oraz z zapewnieniem, iż harcerze Pomorza zawsze stać będą na straży zachodniej rubieży Rzplitej i na każdy zew Wodza gotowi do czynu.

Trzęsienie ziemi

Wiedeń 19-go listopada. Z Istambułu donoszą: W Kurdystanie tureckim odczuto ubiegłej nocy gwałtowne wstrząsy podziemne. Według dotychczasowych doniesień kilkaset domów zawaliło się. Liczba ofiar w ludziach wynosi 10 zabitych i kilkudziesięciu rannych.

Wielki sukces firmy Cegielski

Warszawa. Od 17 bm. jest uruchomiona komunikacja pospieszna przy pomocy wagonów motorowych z Warszawy do Łodzi. Wagony motorowe wyprodukowane w firmie H. Cegielski w Poznaniu. Wychodzą one z Warszawy o godz. 8,16 i 16,20, a z Łodzi o godz. 10,30 i 21,46. Szybkość przejazdu wynosi godzinę i 28 minut, przyczem wagon motorowy nie będzie się po drodze zatrzymywał. Cena przejazdu wynosi 12 zł t. j. mniejwięcej tyle, ile wynosi bilet II klasy w pociągach osobowych. Wagon posiada 75 miejsc wyścielanych do siedzenia, osobne przedziały dla palących i niepalących oraz przedział na bagaż ręczny z przechowalnią pozostającą pod opieką konduktora.

POWÓDŹ WE FRANCJI

Paryż 19-go listopada. We Francji południowej wylały rzeki z powodu gwałtownych deszczów. Powódź wyrządziła znaczne szkody. Porty Frejus i St. Raphael, gdzie się znajdują bazy samolotów i hydroplanów bardzo ucierpiały.

STRASZNA KATASTROFA LOTNICZA

Z Nowego Jorku donoszą, że w miejscowości Sylmar spadł samolot pasażerski, utrzymujący komunikację na linji Waszyngton — Los Angelos. Wszyscy pasażerowie samolotu, wśród których znajdowały się dwie kobiety i troje dzieci, ponieśli śmierć na miejscu.

MANIFESTACJE PRZECIW ŻYDOWSKIE

Policja aresztowała 26 osób za udział w manifestacjach antysemickich młodzieży nacjonalistycznej przeciwko wystawieniu w Zurychu sztuki Eryki Mann p. t. „Młynek do pieprzu".

ŚMIERĆ ZA SABOTAŻ.

Moskwa. Sąd najwyższy republiki Uzbekistańskiej (Azja środkowa) skazał na śmierć 6 włościan za sabotowanie państwowych dostaw bawełny. Pozatem pewna liczba włościan skazana została na karę więzienia od 3 do 10 lat.

DWA NOWORODKI NA WESELU

Niedawno na weselu chłopskiem w pewnej wsi w Karyntji panna młoda zasłabła nagle przy uczcie weselnej. Po dłuższej chwili jej nieobecności, biesiadnicy dowiedzieli się, że właśnie wydała na świat zdrowego potomka. Jeszcze towarzystwo nie ochłonęło ze zdumienia, gdy szwagierka panny młodej odeszła od stołu, czując się słabo. I ona również powiła dziecko.

Sfingowana kradzież

Na posterunku Pol. P. w Chełmnie zgłosił Kaniewski Alfons, zamieszkały przy ul. Dominikańskiej nr. 7, że skradziono mu z mieszkania z siennika w łóżku kwotę 1.340 zł., którą jako inkasent Elektrowni i Gazowni Miejskiej w dniu tym zainkasował. W wyniku wdrożonych dochodzeń ustalono, że kradzież wogóle nie miała miejsca, lecz została sfingowana przez Kaniewskiego, który kwotę tę zamierzał zużyć dla siebie. Podczas badania Kaniewski przyznał się wkońcu do winy i wskazał miejsce, gdzie w stajni pod węglami na głębokości ok. 30 cm. ukrył. rzekomo skradzioną gotówkę. Znalezioną gotówkę doręczono kierownikowi Zakładów Miejskich. Kaniewskiego zaś odstawiono do dyspozycji Sądu Grodzkiego w Chełmnie.

—×—

Skróty

Z KRAJU.

= Z dworca gdańskiego w Warszawie wyjechało 600 żydów do Palestyny.

= Dar Pomorza przybył do brzegów Martyniki.

= Ubiegłej niedzieli minister komunikacji p. Butkiewicz dokonał otwarcia nowej linji kolejowej Sierpc—Płock.

= Podczas dwudniowych obrad delegatów Związku Obrony Kresów Zachodnich jakie odbyły się w Warszawie, postanowiono zmienić nazwę ZOKZ. na Polski Związek Zachodni i przeniesienie siedziby Związku z Poznania do Warszawy.

= Drugi zjazd delegatów w ośrodkach „Zrębu“ okręgu poznańsko-pomorskiego odbył się w Poznaniu. Udział w zjeździe wziął b. premjer Jędrzejewicz, prezes „Zrębu.“

= Wiadomość podana przez niektórą prasę warszawską jakoby rząd nosił się z zamiarem utworzenia Banku Włościańskiego, nie odpowiada prawdzie.

= Na linji Warszawa—Łódź uruchomiono wagony motorowe.

Z ZAGRANICY.

= Rada chłopska oraz przywódcy stanu chłopskiego w Niemczech złożyli przysięgę na wierność kanclerzowi.

= Podczas tajfunu który nawiedził wyspy Filipińskie utraciło życie 300 osób. Trzy tysiące domów zostało zniszczonych.

= W Zagłębiu Saary uprawnionych jest do głosowania około 541 tys. osób.

= W Finlandji spadły obfite śniegi. Mróz dochodzi do 23 stopni.

= W Paryżu nastąpiło otwarcie wystawy lotniczej w której uczestniczy 8 państw w tem i Polska.

= Tajemnicze trupy kobiety i mężczyzny odnalazł rybacki parowiec amerykański w pobliżu wysp Galapagos. Tożsamość osób dotychczas nie została ustalona.

= Bandyci napadli na drodze z Jerozolimy do Haify na 5 samochodów i obrabowali pasażerów, zabierając im pieniądze, bagaż i ubrania.

= Wybory do sowietów wiejskich w ZSRR. zostały przeprowadzone zaledwie w 5,7% wszystkich sowietów. Zaznaczył się większy wybór delegatów — kobiet.

= Umowa handlowa rumuńsko — niemiecka została wypowiedziana przez Rumunję. Powodem ma być dostosowanie wszystkich umów z nową polityką handlową Rumunji.

= Lot naokoło świata bez lądowania projektuje lotnik Pangboru który zajął III miejsce w locie Anglja — Australja. Lot ten ma trwać 101 godzin.

= Kiepura koncertował z wielkiem powodzeniem w Zurychu.

= Akty sabotażu na kolejach francuskich powtarzają się coraz częściej. Prasa francuska wzywa do przeciwdziałania tym zbrodniom.

= Film o tendencjach jawnie hitlerowskich wyświetlany jest w jednem z kin Wiednia. Miejscowi nar.-socjal. na każdem przedstawieniu urządzają demonstracje.

= Zatonął w zatoce Koreańskiej statek japoński Eiro-Maru". Załoga licząca 60 osób prawdopodobnie zginęła.

ZMIANY PRZEZ NOWĄ USTAWĘ PODATKOWĄ I ZMIANY URZĘDÓW SKARBOWYCH.

Z dniem 1 bm. weszła w życie nowa ustawa podatkowa od nieruchomości i od lokali. Według ustawy tej podstawą państwowego podatku od nieruchomości, podlegających ochronie lokatorów, jest komorne, płacone roku poprzedzającego rok podatkowy w granicach zasadniczego komornego z czerwca 1914 roku. Przy nieruchomościach nie podlegających ochronie lokatorów w wymienionym podatku brane jest pod uwagę zawsze umowne komorne z roku poprzedniego. Wobec tego, porównując obecnie obowiązujące ustawy do tego podatku z przepisami dotychczasowemi, wynika, że podstawa wymiaru od nieruchomości (bez ochrony) nie jest stała (jak to miało miejsce w dotychczasowem ustawodawstwie), lecz zależy od wysokości komornego, płaconego w roku poprzednim.

W podatku zaś od lokali podstawą wymiaru jest jednak zawsze pełne podstawowe komorne z czerwca 1914 roku. Jak widzimy, podstawy wymiarów obu wymienionych podatków nie są — jak to było dotychczas — jednakowe. Obowiązek podatkowy omawiąnych podatków rozpoczyna się w następnym miesiącu po jego zaistnieniu. Co się zaś tyczy terminów płatności, należy zaznaczyć, że są one płatne w ratach kwartalnych w ciągu pierwszego miesiąca każdego kwartału, poczynając od kwietnia roku podatkowego, tak że czwarta rata kwartalna za dany rok podatkowy płatna jest w ciągu miesiąca stycznia następnego roku.

Zasadniczą zmianą w dotychczasowym stanie rzeczy jest fakt, iż pobór podatków wymienionych odbywa się obecnie w ciągu całego roku budżetowego, a nie jak dotychczas, kalendarzowego.

Z jednej strony, to jest ze strony ustawy, jest wszystko w porządku. Może się bowiem zdarzyć, że komorne obecne jest niższe od komornego w roku 1914.

Atoli urzędy skarbowe znalazły sposób, aby wpływy z podatku lokalowego nie uległy zmniejszeniu. Do komornego, płaconego obecnie, urzędy skarbowe potrafią tym lokatorom, którzy w mieszkaniach swoich posiadają centralne ogrzewanie, doliczyć do komornego całorocznego opłatę całoroczną za to właśnie ogrzewanie. Nic więc dziwnego, że podatek przez to się podwyższa i niema na to rady.

Miljoner amerykański na warszawskim dancingu

RZUCAŁ 100.ZŁOTÓWKAMI JAK PLEWAMI.

Jednej z ostatnich nocy do pewnego eleganckiego nocnego lokalu warszawskiego przyszedł mówiący tylko po angielsku wytworny cudzoziemiec. Po bardzo luksusowej kolacji, cudzoziemiec kazał podać szampana najkosztowniejszej marki, nietylko sobie, ale wszystkim znajdującym się na sali gościom, całej orkiestrze i wszystkim fordanserkom.

Po pewnym czasie — jak opisuje jeden z dzienników warszawskich — hojny cudzoziemiec zatęsknił za damskiem towarzystwem. Oczywiście, natychmiast znalazły się dwie piękne fordanserki, które przyszły do jego loży i bawiły się z nim do rana. Rano podano cudzoziemcowi rachunek. Otrzymawszy rachunek , cudzoziemiec sięgnął do kieszeni, wyjął stamtąd wypchany 100-złotówkami portfel i zaczął 100-złotówki rozdawać kelnerom i fordanserkom tak, że do pokrycia całego rachunku brakło mu jeszcze 1800 zł. Na te 1800 zł. cudzoziemiec wystawił czek na jeden z poważniejszych warszawskich banków, dodając do sumy 1800 zł. — 600 zł. naddatku. Nie zapomniał też i o swych towarzyszkach: każda z nich otrzymała czek po 1000 zł.

Tego samego ranka dyrektor lokalu udał się z czekiem do banku, gdzie ku swemu miłemu zdziwieniu dowiedział się, że czek jest w najzupełniejszym porządku i może być natychmiast wypłacony. Dyrektor uprzedził bank, że z podobnemi czekami po 1000 zł. każdy przyjdą jeszcze dwie damy i zwrócił się do urzędników banku aby czeków tych nie wypłacali przed porozumieniem się z wystawcą. Ostrzeżenie dyrektora było zrobione w sam czas, albowiem natychmiast po jego słowach przybyły obie obdarowane czekami fordanserki.

Obydwu damom oświadczono, że czeki, posiadane przez nie, są nieformalnie wypełnione. Rozgoryczone damy wyszły z banku i po krótkim czasie wróciły w towarzystwie wystawcy. Hojny cudzoziemiec robił wymówki dyrekcji banku, że jego podpisy nie zostały należycie honorowane, przyczem domagał się natychmiastowej wypłaty całej zdeponowanej przezeń w banku sumy tj. 250.000 złotych.

Jak się okazało hojnym cudzoziemcem jest niejaki pan T., jeden z najbogatszych ludzi w Stanach Zjednoczonych Am. Północnej, który niedawno przybył do Warszawy aby tu zrobić kilka interesów.

Groźny bandyta Maczuga schwytany

Lwów 20. 11. Dziś nad ranem w przysiołku Gwizdaj, przylegającem do miasta Przeworska w województwie lwowskiem po całorocznym pościgu ujęty został przez policję groźny bandyta Maczuga grasujący od dłuższego czasu na terenie powiatów rzeszowskiego i przeworskiego i będący postrachem całej okolicy. Patrol policyjny złożony z wywiadowców i policjantów znalazł Maczugę ukrytego w zagrodzie jednego z włościan w psiej budzie, która miała ukryte przejście do komórki, będącej mieszkaniem ściganego. Maczuga zauważywszy, że jest zewsząd otoczony, oddał się w ręce policji. Aresztowano również włościanina, który dał schronienie zbrodniarzowi. Maczuga ma na sumieniu wiele napadów rabunkowych z bronią w ręku.

Uprawnienia przemysłowe rzemieślników według nowej ustawy przemysłowej

Chciałbym omówić pokrótce nową ustawę przemysłową z dnia 10-go marca 1934 r. która wprowadziła dużo zmian odnośnie samych uprawnień do samoistnego prowadzenia rzemiosła.

I słusznie tutaj Rząd przyszedł do przekonania wprowadzając w życie nową ustawę mając na oku dobro wykwalifikowanych rzemieślników, którzy mają pełne kwalifikacje zawodowe. Dotychczas prawie było i spotykało się codziennie, że wykwalifikowani inżynierowie, budowniczowie, technicy oraz mistrze bywali latami bez pracy, przerzucając się nawet do innych zawodów — szkodząc swoim zawodom.

Natomiast ludzie bez kwalifikacji którzy się tylko przyuczyli w danych zawodach, konkurowali z zawodowcami wykwalifikowanymi, odbierając im przeto pracę a nawet przez swą niefachowość powodowali nieraz wielkie katastrofy robiąc kaleków z ludzi którzy z nimi pracowali.

Zdarzały się nieraz wypadki, że różni kombinatorzy obchodzili ustawę przemysłową w ten sposób, że tworzyli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i wtedy spółka uzyskiwała kartę rzemieślniczą na prowadzenie poszczególnych rzemiosł bez obowiązku wykazania się uzdolnienia zawodowego.

Dziś ustawa z dnia 10. marca rb. zabrania — podobnego obchodzenia ustawy, — natomiast dozwolonem jest zakładanie spółdzielń z ograniczoną odpowiedzialnością tylko wtenczas o ile jeden ze wspólników posiada uzdolnienie fachowe.

A więc znów jedno zło w części naprawione.

Nowa ustawa wprowadza również przymus posługiwania się mistrzami względnie budowniczymi, a nie jak dotąd zdarzało się, że posługiwano się prawie w większej części pomocnikami względnie niedouczonemi uczniami, ze szkodą dla majstrów względnie budowniczych.

Ustawa nowa mówi, że naprzykład przy budowli sam mistrz murarski niemoże prowadzić wszelkich robót a tylko prace murarskie, ciesielskie prace zaś mistrz ciesielski itd. Jedynie zaś wszelkie prace wchodzące w zakres budownictwa mogą wykonywać budowniczowie inżynierowie i technicy budowlani a mistrzowi czy to murarskiemu wzgl. ciesielskiemu lub innemu rzemieślnikowi posiadającemu kartę rzemieślniczą wykonywać wszelkie roboty podane w art. 333 i 334 ustawy przem. lecz tylko pod nadzorem technicznym.

I tu władze miarodajne powinny dopilnować ażeby ustawa niebyła ustawą na papierze, natomiast żeby ustawę respektowano. Jak stwierdzono pomimo, że ustawa weszła w życie wziąwszy przykład chociażby na terenie powiatu wąbrzeskiego spotykało się i spotyka wypadki, że ludzie niemający nic wspólnego z zawodem rzemieślniczym a byli tylko względnie są zwykłemi dostawcami (kupcami) materjałów — objmowali względnie obejmują różne roboty budowlane ze szkodą dla fachowców i obywatelstwa.

Zatem nietylko władze kompetentne ale i obywatelstwo powinno pomagać władzom do unieszkodliwienia niefachowców jako szkodników społeczeństwa, a niebędzie się słyszeć sarkań jak to miało dotychczas miejsce na Urzędy Budowlane że te nieodebrały wykonanych budowli i nakazały poprawki gdyż nie Urzędy ponoszą winę a tylko społeczeństwo w pierwszym względzie albowiem oddawało prace niefachowcom.

Wszyscy zatem rzemieślnicy którzy posiadają karty rzemieślnicze winni baczyć ażeby nieobchodzono ustawy i o każdym takim wypadku donieść miarodajnym władzom gdyż te ostatnie nie są w stanie wszystkiego dopilnować i ciężar ten spoczywać winien wyłącznie na rzemieślnikach.

Jot.

OGÓLNO-POLSKI KONKURS DEKORACJI OKIEN W DNIU 2 GRUDNIA 1934 ROKU.

Przez okno wystawowe — do konsumenta.

Hallo! Kupcy!!!

Rzeczą ogólnie znaną i należycie ocenioną jest propaganda towaru kupca za pomocą jego okna wystawowego. Że tak jest, najlepiej świadczy o tem szereg konkursów wystawowych, organizowanych w wielkich ośrodkach handlowych Zachodu.

Dlatego też naczelna organizacja kupiectwa pomorskiego — Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu — organizuje z okazji 15-letniego jubileuszu Związku — wojewódzki jubileuszowy konkurs okien wystawowych. Konkurs ten odbędzie się WE WSZYSTKICH MIASTACH POMORZA, w których znajdują się Towarzystwa Związkowe.

Celem konkursu jest podkreślenie znaczenia i wartości dekoracji okna dla propagandy sprzedaży.

Konkurs odbędzie się dnia 2 grudnia rb., t. j. w dniu, w którym Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu obchodzić będzie w Grudziądzu 15-letni jubileusz istnienia.

Kryterjum, którem będzie się kierować jury konkursowe, będzie nie rozmiar wystawy, lecz estetyka urządzenia, celowość wystawy (umiejętność zareklamowania wystawionych artykułów) oraz prymitywność środków przy osiągnięciu maksymalnego efektu.

Szczegóły konkursu podadzą poszczególne Towarzystwa Kupców Samodzielnych na terenie całego Pomorza. — Apelujemy do wszystkich członków organizacji „gotujcie wystawy na dzień 2 grudnia!“

ANALFABETYZM —

to hańba XX-ego wieku. —

Stań do szeregów pionierów oświaty!

Wskazówki w sprawie Miesiąca walki z analfabetyzmem - w Polskiej Macierzy Szkolnej, Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 7.

KRONIKA

Kalendarzyk

Data	Miesiąc	Dzień	Św. katolic.	Słońce wschód	Słońce zachód
21	listopad	Ś.	Feliksa	7,6	3,37
22	„	C.	Cecylji	7,7	3,36
23	„	P.	Klemensa	7,9	3,35

† Śp. Jakób Twardowski.

Smutna wiadomość obiegła nasze miasto w godzinach południowych w dniu 19 bm. Po krótkiej, lecz ciężkiej chorobie paraliżu zmarł nieskazitelnego charakteru obywatel śp. Jakób Twardowski, właściciel mleczarni, przeżywszy lat 59.

Śp. Jakób Twardowski był przez wszystkich ceniony i szanowany ze względu na swój nieskazitelny i prawy charakter. Zmarły był wielkim dobroczyńcą biednych, którym co zimę za pośrednictwem Kuchni Ludowej rozdzielał bezpłatnie mleko oraz nabiał. To też śmierć śp. J. Twardowskiego wzbudziła nietylko wśród zamożniejszej, ale także wśród uboższej ludności wielki żal. R. i p. — Rodzinie Zmarłego składamy tą drogą szczere współczucie.

Wyd. i Redakcja „Głosu."

POLSKA PIEŚŃ LUDOWA.

(Na dzień św. Cecylji, patronki śpiewu i muzyki)

Kultura każdego narodu wyraża się przedewszystkiem w pieśni; im naród zasobniejszy w różnorodność pieśni, tem dobitniej zaznacza wysokość swojej kultury. Lud polski posiada w tej mierze niesłychane wprost bogactwo. Wystarczy posłuchać śpiewających rybaków nad morzem i górali na Podkarpaciu, by zdumieć się wprost bogactwem inwencji i różnorodnością charakteru pieśni, tych wartości zależnych od wielu zewnętrznych warunków. To też dla kompozytorów pieśń ludowa przedstawia jakoby zbiornik, z którego można czerpać bez obawy wyschnięcia źródła.

W pieśni przejawia się charakter i obyczaje narodu. To niejako jego żywy pomnik, żywa historja. Pomimo, że upływ czasu niejednokrotnie zniekształca wiele cech, które charakteryzują minione wieki, dzięki jednak muzykologji jesteśmy w stanie wiele zniekształceń sprostować i uzyskać prawdziwy obraz epoki.

Pieśń ludowa w ciągu wieków zawsze miała duży wpływ na muzykę artystyczną, zwłaszcza kościelną. Jeżeli muzyka kościelna osiągła wyżyny prawdziwie wielkiej sztuki, to zaznaczyć trzeba, że zawsze miała ona w sobie dużo pierwiastków świeckich.

Romantyzm dał wszakże dopiero pochop do intensywnego zajęcia się tym rodzajem twórczości ludowej. Rozpoczęto badać muzykę ludową, opracowywać pieśń artystycznie, słowem pieśń ludowa z pól, łąk i lasów weszła do pracowni muzyka, a stąd i do szerokich warstw społeczeństwa, które dotąd nie zwracało na nią uwagi. Olbrzymią zasługę poniósł w tej mierze Oskar Kolberg, który dał zbiór pieśni z różnych okolic Polski. Ponadto szereg kompozytorów począł opracowywać pieśni ludowe. Ruch ten trwał przez cały koniec XVIII wieku i trwa do dziś dnia, choć nieco osłabł na sile.

Cokolwiek o pieśni ludowej możnaby powiedzieć, pozostaje pewnem, że śpiew ludu, będący koniecznością natury ludzkiej i najistotniejszym wyrazem uczuć, pozostanie zawsze łącznikiem z przeszłością, świadczącym o żywotnej sile ludu. Naród bez pieśni ludowej — przestaje być narodem.

OSOBISTE

Do tut. Sądu Grodzkiego przeniesiony został z Międzychodu p. asesor Wojciech *Gostomczyk* (a nie jak poprzednio podano z Wąbrzeźna do Międzychodu.)

P. Asesorowi Gostomczykowi na nowej placówce życzymy wszelkiej pomyślności.

Redakcja.

NA RZECZ POWODZIAN

W redakcji naszego pisma złożył p. sołtys *Ostrowski* z Myśliwca kwotę zł. 35,10 gr. zebranych na rzecz powodzian w dniu Święta Niepodległości. Imienny spis ofiarodawców podamy w nast. numerze.

Poprzednio zebraliśmy zł. 1.668,82 gr
Razem do dnia dzisiejszego zł. 1.703,92 gr.

Pieniądze przekazaliśmy do Wojewódzkiego Komitetu. *O dalsze ofiary bardzo prosimy.*

Zebrania kół B.B.W.R. w powiecie

W dniu 25 listopada (niedziela) odbędą się zebrania Kół BBWR. w nast. miejscowościach:

WĄBRZEŹNO o godz. 12-tej (sala p. Szymańskiego).

PŁUŻNICA. Z powodu uroczystości parafjalnych zebranie odbędzie się 2 grudnia.

DĘBOWAŁĄKA godz. 3,30 (w szkole.)

KSIĄŻKI godz. 1.sza (sala p. Deutschmana).

PODZAMEK GOLUBSKI godz. 4-ta (dom gminny)

WIELKIE RADOWISKA godz. 11,30 (sala p. Neumana).

KOWALEWO godz. 12-ta (sala p. Zielkowej).

RYCHNOWO godz. 3-cia (sala p. Dejewskiego.

RYŃSK godz. 12.ta (sala p. Rehbruna).

Na powyższych zebraniach omawiane będą sprawy oddłużeniowe dla rolnictwa.

Wszystkich członków sympatyków BBWR. uprzejmie zaprasza się na powyższe zebrania.

PREZYDJUM RADY POWIATOWEJ B. B. W. R.

Grudzień — to miesiąc propagandy naszego pisma!

NIECH CHOCIAŻ CO DRUGI ABONENT ZWERBUJE NOWEGO CZYTELNIKA — A BĘDZIEMY JEDNĄ WIELKĄ RODZINĄ.

Od 2 grudnia odbywa się miesiąc propagandy czasopism. — Dziś więc pamiętać powinni nasi abonenci, w jakiej formie chcą przez miesiąc grudzień zdobyć nowych czytelników.

Otóż formy te będą mniejwięcej takie:

Numer „Głosu Wąbrzeskiego" ze wszystkiemi jego dodatkami pokazać takiemu sąsiadowi, krewnemu wzgl. znajomemu który jeszcze „Głosu" nie abonuje, namawiając go, by chociaż na próbę zapisał. Jeśli przez miesiąc będzie abonentem „Głosu", pozostanie nim na stałe.

Nie trzeba oczywiście zapominać zaznaczyć, że „Głos" udziela wszelkich porad prawnych z różnej dziedziny i to wszystkim abonentom zupełnie bezpłatnie.

Ponadto umieszcza różne artykuły fachowe z dziedziny rolnictwa, dalej zamieszcza wszelkie najnowsze rozporządzenia i ustawy.

Gdy się zważy, że „Głos" dodaje dodatki „Rolnik", „Od naszego Morza," dodatek „Powieściowy" oraz „Nasz Przyjaciel" to jest on jedną z najtańszych gazet.

„Głos Wąbrzeski" należy również brać na zebrania różnych organizacyj i pokazywać drugim członkom. Zarząd zaś należy uprosić, by w „Głosie" umieszczał stale komunikaty dotyczące danej organizacji.

W ten sposób wszyscy członkowie będą poinformowani o wszystkiem, co się dzieje w organizacji, gdy z tych czy innych powodów nie mogli brać udziału w zebraniu czy zjeździe.

W miesiącu propagandy „Głosu Wąbrzeskiego" niech każdy usilnie stara się zdobyć jednego abonenta! A to tak łatwo, jeśli się chce tylko przyczynić się do rozwoju swego pisma.

—=×=—

NA POWODZIAN ZŁOŻYLI:

Katol. Stow. Młodz. Lipnica 5 zł; Zw. Powst. i Woj. Płużnica 5 zł; Pracownicy Kolei Pow. Wąbrzeźno 28,70 zł; Komitet Miejski Kowalewo 13,81 zł; Komitet Wiejski Srebrniki 35; Komitet Wiejski Małe Radowiska 5, 50 zł; Komitet Wiejski Ludowice 9, 50 zł; Komitet Wiejski Płuskowęsy 16,50 zł; Komitet Wiejski Dębowałąka 4,40 zł; Komitet Wiejski Nielub 2,50; Komitet Wiejski Wronie 62,70 zł; Komitet Wiejski Chełmonie 4,50 zł; Komitet Wiejski Łądy 8,90 zł; Komitet Wiejski Elgiszewo 6 zł; Zebrano w Starostwie Powiat. 20 zł.

Pieniądze wysłano do Wojewódzkiego Komitetu w Toruniu.

Pow. Komitet Niesienia Pomocy Ofiarom Powodzi w Wąbrzeźnie

LESZCZYNA PONOWNIE WYKWITŁA

Do redakcji naszej przyniósł nam p. G. gałązkę leszczyny która poraz drugi w tym roku wykwitła.

NA ZABAWĘ RODZINY POLICYJNEJ DO ZIELENIA jechać można autobusem

Na niedzielną zabawę, którą urządza Rodzina Policyjna, Koło Wąbrzeźno w sali *p. Sroki* w Zieleniu jechać będzie można autobusem. Autobus odjeżdża do Zielenia o godz. 18-tej. z Rynku. Przewóz kosztuje od osoby tylko 50 groszy.

GDZIE PÓJDZIEMY W NIEDZIELĘ

W niedzielę 25 bm. w sali p. St. Klimka urządza Tow. Gimn. „Sokół" ostatnią przed adwentem zabawę taneczną. Do tańca przygrywać będzie orkiestra doborowa. W najbliższą niedzielę pójdą wszyscy na zabawę „Sokoła".

Z UNIWERSYTETU POWSZECHNEGO

Dziś, w środę 21 bm. o godz. 7,30 w b. szkole wydziałowej wygłosi p. W. Golik referat na temat „Wychowanie fizyczne jako czynnik odrodzenia młodego pokolenia Polski Mocarstwowej".

„JESTEM WYDALONY Z FRANCJI"

Po mieście uwijają się pewni osobnicy którzy dla łatwiejszego zdobycia jałmużny mówią: „proszę państwa — jestem wydalony z Francji".

Wynika z tego, że w ten sposób pewne indywidua chcą żerować na miłosierdziu ludzkiem. W razie pojawienia się takiego osobnika należy go wylegitymować i gdy się okaże że nie jest wydalonym z Francji — oddać policji.

UTWORZENIE ZARZĄDU POW. Z. Z. Z.

Dnia 4 bm. o godz. 12-tej odbyło się w hotelu p. Szymańskiego zebranie oddziału drogowego, oraz miejskiego, na które przybył delegat Rady Wojewódzkiej ZZZ. p. Kotarski, celem wyboru Zarządu Powiatowego ZZZ. Na Marszałka zebrania powołano p. **Makowskiego Antoniego.**

Po zagajeniu zabiera głos delegat Rady Wojewódzkiej ZZZ. p. **Kotarski**, który w bardzo treściwych i doniosłych słowach wyjaśnił cel organizowania się robotników w ZZZ. Mówca wyraźnie podkreślił, że robotnicy muszą mieć osobną organizację apolityczną dlatego powstał ZZZ., który jest jedyną bronią robotniczą, idąc ręka w rękę z Rządem Marszałka Józefa Piłsudskiego, szerząc Jego ideę prowadząc robotników do lepszego bytu i chwały naszej mocarstwowej Rzeczypospolitej Polskiej. W końcu apelował mówca do organizowania się.

Po przemówieniu delegata Rady Wojewódzkiej wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos różni członkowie. Z kolei przystąpiono do wyboru Zarządu Powiatowego ZZZ.

Jako prezesa wybrano p. Antoniego Makowskiego; 1-szego wiceprezesa — Stanisława Żonakowskiego, 2 wiceprez. Morańskiego Jana, jako sekretarza p. Alfonsa Górnego, zastępcą sekretarza Maćkiewicza M., I-szy skarbnik Franciszek Melerowski, II-gi skarbnik Jarzyński, oraz członkowie Zarządu: — Dyrektor Gimnazjum p. Bulanda i Strzyżewicz z Wałycza. Komisję Rewizyjną tworzą pp.: **Michał Mikołajczak, Kazimierz Kornacki, Czerwiński Al. i Gronowski K.**

Panu Senjorowi Dziennikarzy Pomorskich, Redaktorowi

JANOWI RAKOWSKIEMU

z Grudziądza w dniu Godnych Imienin składa serdeczne życzenia długich lat życia, zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego

Wyd. i Redakcja „Głosu Wąbrzeskiego."

KINO „SŁOŃCE"

Dziś i jutro wyświetla się film z Romanem Novarro i Janette Mac Donald w roli głównej; „KOT I SKRZYPCE". Od jutra w dolnych lokalach koncert nowozaangażowanej orkiestry pod batutą kapelmistrza p. Błaszkiewicza.

Z powiatu

ZABAWA.

ZIELEŃ. Rodzina Policyjna w Wąbrzeźnie urządza w dniu 25-go listopada br. o godz. 20. zabawę z urozmaiceniami w sali p. Sroki w Zieleniu. Wstęp 99 groszy. — W niedzielę o godzinie 18-tej autobus stojący na rynku przewozić będzie gości do Zielenia na zabawę.

PRZEDSTAWIENIE.

RYŃSK. Jak nam donoszą, w dniu 25 bm., w ostatnią niedzielę przed adwentem, urządza ruchliwy tamtejszy oddział Zw. Strzeleckiego przedstawienie amatorskie połączone z wielką zabawą taneczną. Wystawiona zostanie arcywesoła sztuka p. t. „Jego kapralska Mość." — Po przedstawieniu odbędzie się znakomicie przygotowana zabawa taneczna z licznemi urozmaiceniami. Początek o godz. 6-tej po poł.

Spodziewany jest liczny udział gości tak z najbliższej okolicy jakoteż z Wąbrzeźna i Kowalewa.

Radjoprogram

Czwartek, dnia 22. 11. 1934 r.

6,45 Audycja poranna; 12,10 Audycja dla dzieci młodszych; 12,13 Poranek szkolny; 13,00 Dziennik południowy; 13,05 Z rynku pracy; 13,10 Dalszy ciąg poranku szkolnego; 15,30 Wiadomości o eksporcie polskim; Przegląd giełdowy; 15,45 Godzina muzyki lekkiej; 16,45 Lekcja języka francuskiego; 17,00 Teatr Wyobraźni; 17,50 Skrzynka pocztowa; 18,00 Pogadanka rolnicza; 18,15 Płomienny Ptak; 18,45 Co czytać; 19,00 Recital fortepianowy; 19,20 Feljeton aktualny; 19,30 Utwory jazowe; 19,50 Transmisja z Wrocławia; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Jak pracujemy w Polsce; 21,00 Koncert solistów; 21,45 Konstrukcja ideału; 22,00 Koncert reklamowy; 22,15 Lekcja tańca; 22,35 Muzyka taneczna; 22,45 Zamemnoł i jego dzieło; 23,05 Dalszy ciąg muzyki tanecznej.

Piątek dnia 23. 11. 1934 r.

6,45 Audycja porana; 12,10 Koncert; 12,45 O dzieciach niegrzecznych i ich najbliższej rodzinie; 13,00 Dziennik południowy; 13,05 Dalszy ciąg koncertu; 15,35 Przegląd giełdowy; 15,45 Melodje operetkowe; 16,45 Audycja dla chorych; 17,15 Utwory na altówkę; 17,35 Recital śpiewaczy; 17,50 Przegląd wydawnictw; 18,00 Kącik dla młodzieży wiejskiej; 18,15 Muzyka; 18,45 Bawełniana stolica Polski; 19,00 Koncert chóru „Echo"; 19,20 Pogadanka aktualna; 19,30 Piosenki; 19,50 Wiadomości sportowe; 20,00 Jak spędzić wieczór; 20,05 Pogadanka muzyczna; 20,15 Koncert Symfoniczny; 22,30 Recytacje poezyj; 22,40 Koncert reklamowy; 23,05 Muzyka taneczna.

SPROSTOWANIE

Od p. Tadeusza Michalskiego otrzymaliśmy poniższe sprostowanie.

Artykuł pod tytułem: „Nie graj Wojtek nie przegrasz kamizelki!" zamieszczony w gazecie, „Głos Wąbrzeski" z dnia 17 listopada 1934 r. nr. 136/34 zniesławiający moją osobę jest wyrzutnem oszczerstwem o ile odnosi się do mej osoby gdyż nieprawdą jest jakobym grywał w karty, w dodatku w karty znaczone a zwłaszcza o ile odnosi się to do konkretnego wypadku opisanego w wspomnianym artykule.

Prawdą natomiast jest, że przy owym zajściu wogóle nie byłem obecny, gdyż byłem nawet nieobecnym w Wąbrzeźnie co udowodnię świadkami. Autora wspomnianego artykułu który w tak ohydny sposób pozwolił sobie na zniesławienie mej osoby nie omieszkam pociągnąć do sądowej odpowiedzialności.

Tadeusz Michalski

Ruch Towarzystw

— ZWIĄZEK PODOFIC. REZ. KOŁO Walne Zebranie odbędzie się 24 listopada 34 r. o godz. 20-tej (8-ej wiecz.) w lokalu p. Nadolnego w Wąbrzeźnie ul. Marszałka Piłsudskiego z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie; 2) Sprawa ubezpieczenia na wypadek i śmierć — powzięcie uchwały; 3) Zakończenie.

W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków natenczas zebranie odbędzie się pół godziny później bez względu na ilość członków.

ZARZĄD

— NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE „LUTNI" W sobotę, dnia 1 grudnia 1934 r. o godz. 20-tej odbędzie się w lokalu drh. Napierały Nadzwyczajne Walne Zebranie Towarzystwa Śpiewu „Lutnia" w Wąbrzeźnie z nast. porządkiem obrad:

1) Zagajenie, 2) Odczytanie protokółu z ostatniego Nadzwyczajnego Walnego Zebrania, 3) Sprawozdanie Zarządu z Zjazdu Śpiewaczego i obchodu 25-lecia „Lutni" i udzielenie pokwitowania Zarządowi, 4) Wnioski Zarządu i pożegnanie dotychczasowego dyrygenta drh. A. Reiske'go, 5) Wolne głosy, 6) Zakończenie zebrania.

Na powyższe zebranie zaprasza się wszystkich członków wspierających i czynnych „Lutni".

ZA ZARZĄD

J. Kurzyński, Prezes — J. Pawlewski, sekretarz

BANK POLSKI

płacił w dniu 19 listopada 1934 r.

Dolary amerykańskie	5,26
Dolary kanadyjskie	5,29
Funty angielskie	26,29
Franki szwajcarskie	171,89
Franki francuskie	34,37
Franki belgijskie	123,10
Guldeny holenderskie	356,80
Guldeny gdańskie	172,23

GIEŁDA BYDGOSKA.

dnia 20 11 b. r.

Płacono za 100 kg.

Żyto	14,00—14,50
Pszenica	16,25—17,00
Jęczmień browarowy	20,75—21,25
Jęczmień jednolity	18,00—18,50
Owies	15,50—16,00
Mąka żytnia gat. IA	21,50—22,50
Mąka żytnia gat. IB	20,00—21,50
Mąka żytnia razowa	17,00—17,50
Mąka żytnia poślednia	13,50—16,50
Mąka pszenna gat. IA	29,,75—31,75
Mąka pszenna razowa	17,50—18,50
Otręby żytnie	10,25—11,00
Otręby pszenne miałkie	10,00—10,50
Otręby pszenne średnie	10,00—10,50
Otręby jęczmienne	11,50—12,50
Rzepak zimowy	39,00—40
Wyka	24,00—26,00
Groch Wiktorja	41,00—45,00
Groch Folgera	30,00—34,00
Ziemniaki jadalne	4,25—4,75
Płatki ziemniaczane	11,00—12,00
Słoma żytnia luzem	3,50—4,00

NOTOWANIA CEN NA BYDŁO W POZNANIU

dnia 20 XI. 6 r.

Woły:	
pełnomięsiste wytuczone nieoprzędane	60—64
Mięsiste tłuczone młodsze do lat 3	52—56
Mięsiste tuczone starsze	42—46
Miernie odżywione	34—36
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	52—56
tuczone mięsiste	44—48
nietuczone, dobrze odżywione starsze	34—36
miernie odżywione	30—32
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	58—60
tuczone mięsiste	43—50
nietuczone dobrze odżywione	26—30
miernie odżywione	20—22
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	60—64
tuczone mięsiste	52—56
nietuczone, dobrze odży	42—46
miernie odżywione	34—36

ŚWINIE:

a) pełnomięsiste od 120—150 kg. żywej wagi	62—66
b) pełnomięsiste od 100—120 kg. żywej wagi	58—60

Drukiem i nakładem Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki. Redaktor odpowiedzialny *Adam Szczuka* w Wąbrzeźnie.

Dnia 19 listopada 1934 r. zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami mój najukochańszy i najdroższy mąż nasz ojciec i dziadek

śp.

Jakób Twardowski

przeżywszy lat 59

Eksportacja zwłok odbędzie się w czwartek 22 bm. o godzinie 9 z domu żałoby, następnie pogrzeb na cmentarz parafjalny w Wąbrzeźnie o czem donosi w ciężkim i nieutulonym żalu pogrążona

Żona, dzieci, rodzina i wnuki

Wąbrzeźno, Gdynia, Toruń

Osobnych zawiadomień nie wysyła się

Km. 2192/34.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie Jan Głowczewski mający kancelarję w Wąbrzeźnie ul. Żwirki i Wigury nr. 12 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia *16-go stycznia 1935 r. o godz. 9* w sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie pokój nr. 12 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Romualda Wasilewskiego z Wąbrzeźna nieruchomości wiejskiej Czystochleb karta 26 położonej w Czystochlebiu pow. Wąbrzeźno woj. Pomorskie składającej się z zabudowań gospodarczych i ziemi o obszarze 21,46,94 ha.

Nieruchomość urządzoną ma księgę hipoteczną w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 14.010 gr., cena zaś wywołania wynosi zł 10.507,50.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł 1.401.— gr.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś przeglądać w Sądzie Grodzkim w Wąbrzeźnie ul. Wolności 17, sala Nr. 7.

Wąbrzeźno, dnia 19 listopada 1934 r.

(—) JAN GŁOWCZEWSKI,
Komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie.

✝

W dniu 19 bm. zmarł śp.

Jakób Twardowski

właściciel mleczarni w Wąbrzeźnie

W zmarłym straciliśmy niezapomnianego Kochanego Przyjaciela

Zrzeszenie Mleczarskie
Jaworze i Zaskocz

Podziękowanie

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę mojej matce i naszej babce

śp.

PAULINIE DOBROWOLSKIEJ

z domu Bystram

a w szczególności Przewiel. Ks. Bigusowi, p. Beszczyńskiemu, panom Kolejarzom, wszystkim Krewnym i Znajomym składamy tą drogą nasze najserdeczniejsze

„Bóg zapłać"

Rodzina Antochewiczów

Wąbrzeźno, w listopadzie 1934 r.